

Sygn. akt VIII C 1068/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 30 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: Sędzia Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 listopada 2020 roku w Ł.

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko R. P.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 1068/19

UZASADNIENIE

W dniu 22 maja 2019 roku powód S. K. wytoczył przeciwko pozwanemu R. P. powództwo o zapłatę kwoty 39.879,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot i dat wskazanych w pozwie do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych. W uzasadnieniu powód podniósł, że M. P. i R. P. wytoczyli przeciwko niemu powództwo o ustalenie ojcostwa i zasądzenie alimentów. W dniu 21 października 1996 r. Sąd Rejonowy w Łodzi, XIII Wydział Rodzinny i Nieletnich zawiesił postępowanie w sprawie i zabezpieczył powództwo poprzez zobowiązanie S. K. do płacenia na rzecz R. P. kwoty po 120 zł na czas toczącej się sprawy o ustalenie ojcostwa i alimenty. Na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia przedstawicielka ustawowa R. P. złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które toczyło się pod sygnaturą Kmp 124/96. Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2003 r. wydanym w sprawie XIII Rc 1417/95 sąd na posiedzeniu niejawnym umorzył postępowanie w sprawie z powodu bezczynności przedstawicielki ustawowej pozwanego. Odpis postanowienia został doręczony dopiero na skutek złożonego przez S. K. wniosku o stwierdzenie upadku zabezpieczenia, a postanowienie uprawomocniło się z dniem 20 maja 2019 r. Komornik sądowy przez ponad 14 lat prowadził przeciwko S. K. egzekucję komorniczą wskutek czego doszło do wyegzekwowania kwoty 47.539,74 zł, z czego R. P. przekazano kwotę dochodzoną pozvem, czyli 39.879,13 zł. W związku z tym powód poniósł szkodę wyrządzoną wykonaniem zabezpieczenia. Ponadto powód wskazał drugą podstawę prawną dochodzonego roszczenia, a mianowicie bezpodstawne wzbogacenie pozwanego, na skutek nienależnego spełnienia świadczenia.

(pozew k. 4- 9)

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi ustanowił dla pozwanego, którego miejsce pobytu nie było znane, kuratora w osobie pracownika sądu.

(postanowienie k. 123)

W odpowiedzi na pozew kurator ustanowiony dla pozwanego nieznanego z miejsca pobytu wniósł o oddalenie powództwa w całości i nieobciążanie pozwanego kosztami procesu.

(odpowiedź na pozew k. 151- 152)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 203)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. i R. P. wytoczyli przeciwko S. K. powództwo o ustalenie ojcostwa i zasądzenie alimentów.

(pozew k. 2 akt sprawy XIII RC 1417/95)

Postanowieniem z dnia 21 października 1996 r. wydanym w sprawie XIII RC 1417/95 Sąd Rejonowy w Łodzi, XIII Wydział Rodzinny i Nieletnich zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 178 kpc i zabezpieczył powództwo poprzez zobowiązanie S. K. do płacenia na rzecz dziecka R. P. kwoty po 120 zł miesięcznie poczynając od 21 października 1996 r. płatnych do rak matki, M. P., na czas toczącej się sprawy o ustalenie ojcostwa i alimenty.

(postanowienie k. 10)

Na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia przedstawicielka ustawowa R. P. złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które toczyło się pod sygnatura Kmp 124/96.

(wniosek egzekucyjny k. 2 akt komorniczych Kmp 124/96)

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2003 r. wydanym w sprawie XIII RC 1417/95 Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi, VI Wydział Rodzinny i Nieletnich na posiedzeniu niejawnym umorzył postępowanie wobec tego, że w ciągu trzech lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania nie został zgłoszony wniosek o jego podjęcie.

(postanowienie k. 11)

W dniu 16 sierpnia 2017 r. powód złożył do Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi, V Wydziału Rodzinnego i Nieletnich wniosek o stwierdzenie upadku zabezpieczenia w związku z wydaniem w dniu 12 sierpnia 2003 r. postanowienia o umorzeniu postępowania.

(wniosek o stwierdzenie upadku zabezpieczenia k. 39- 40)

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi A. R. prowadził przeciwko S. K. egzekucję komorniczą wskutek czego doszło do wyegzekwowania kwoty 47.539,74 zł, z czego R. P. przekazano kwotę dochodzoną pozewem, czyli 39.879,13 zł. Pierwsza kwota w wysokości 200 zł została wyegzekwowana w dniu 12 kwietnia 2012 r., a ostatnia w wysokości 143,04 zł w dniu 19 lipca 2017 r.

(zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 19- 21)

Postanowieniem z dnia 22 marca 2018 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi A. R. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko S. K..

(postanowienie k. 22- 23)

Postanowieniem z dnia 20 maja 2019 r. wydanym w sprawie V RCo 100/17 Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi, V Wydział Rodzinny i Nieletnich stwierdził, że zabezpieczenie udzielone postanowieniem Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 28 października 1996 r. poprzez zobowiązanie S. K. do płacenia alimentów na rzecz syna w kwocie po 120 zł miesięcznie, upadło z dniem 23 maja 2018 r., czyli z dniem uprawomocnienia się postanowienia z dnia 12 sierpnia 2003 r. o umorzeniu postępowania w przedmiocie ustalenia ojcostwa i zasądzenie alimentów.

(postanowienie k. 43)

Postanowieniem z dnia 28 maja 2019 r. wydanym w sprawie XIII RC 1417/95 Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi, V Wydział Rodzinny i Nieletnich na posiedzeniu niejawnym stwierdził m.in., że postanowienie z dnia 12 sierpnia 2003 r. jest prawomocne od 29 września 2018 r.

(postanowienie k. 181)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dowodów z dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

W przedmiotowej sprawie S. K. wniósł o zasądzenie od R. P. kwoty 39.879,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami licznymi od kwot i dat wskazanych w pozwie do dnia zapłaty, tytułem kwoty wyegzekwowanej w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygnaturą Kmp 124/96, na podstawie wydanego w dniu 21 października 1996 r. przez Sąd Rejonowy w Łodzi, postanowienia o zabezpieczeniu powództwa poprzez zobowiązanie S. K. do płacenia na rzecz R. P. kwoty po 120 zł na czas toczącej się sprawy o ustalenie ojcostwa i alimenty.

Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia powód wskazał art. 746 § 1 kpc, zgodnie z którym jeżeli uprawniony nie wniósł pisma wszczynającego postępowanie w wyznaczonym terminie albo cofnął pozew lub wniosek, jak również gdy pozew lub wniosek zwrócono albo odrzucono albo powództwo bądź wniosek oddalono lub postępowanie umorzono, a także w przypadkach wskazanych w art. 744 § 2, obowiązanemu przysługuje przeciwko uprawnionemu roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od dnia jego powstania.

Stan faktyczny nie budził wątpliwości Sądu, został ustalony w oparciu o dokumenty w postaci postanowień sądu rodzinnego i komornika sądowego. W związku z tym nie było sporu, że działając w oparciu o postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia wydane w dniu 21 października 1996 r. przedstawicielka ustawowa R. P. złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które toczyło się pod sygnaturą Kmp 124/96. Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2003 r. wydanym w sprawie XIII RC 1417/95 sąd na posiedzeniu niejawnym umorzył zawieszono uprzednio na zgodny wniosek stron postępowanie w sprawie, w której wydano powyższe postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia. Powodem umorzenia postępowania było niezłożenie w terminie 3 lat wniosku o jego podjęcie. Pomimo wydania postanowienia o umorzeniu postępowania na posiedzeniu niejawnym, nie doręczono stronom odpisów orzeczenia. W związku z tym na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu z dnia 21 października 1996 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi przez ponad 15 lat prowadził przeciwko S. K. postępowanie egzekucyjne, na skutek którego przekazano R. P. kwotę 39.879,13 zł, która stanowi przedmiot powództwa. Pierwsza kwota w wysokości 200 zł została wyegzekwowana w dniu 12 kwietnia 2012 r., a ostatnia w wysokości 143,04 zł w dniu 19 lipca 2017 r. Odpis postanowienia o umorzeniu postępowania został doręczony stronom dopiero na skutek złożonego przez S. K. wniosku o stwierdzenie upadku zabezpieczenia, a wymienione postanowienie uprawomocniło się z dniem 20 maja 2019 r. W myśl art. 744 § 1 kpc w razie prawomocnego zwrotu albo odrzucenia pozwu lub wniosku, oddalenia powództwa lub wniosku albo umorzenia postępowania, zabezpieczenie upada.

Pomimo tego, że S. K. wykazał, że jako obowiązany poniósł szkodę wyrządzoną wykonaniem zabezpieczenia, a pozew został złożony w zawitym terminie rocznym od dnia powstania roszczenia, Sąd ocenił działanie powoda jako nadużycie prawa podmiotowego. Zgodnie z treścią art. 5 kc nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Należy zwrócić uwagę, że sprawa XIII RC 1417/95 została wytoczona przez M. P. i R. P. w przedmiocie ustalenia ojcostwa i zasądzenia alimentów.

W momencie wytoczenia tego powództwa matka pozwanego w przedmiotowej sprawie miała 18 lat. Zarówno z treści pozwu o ustalenie ojcostwa i zasądzenie alimentów, jak i złożonych w toku postępowania informacyjnych wyjaśnień, obu stron wynika jasno, że w okresie koncepcyjnym, a dokładnie w styczniu 1995 r. M. P. współżyła fizycznie ze S. K.. W myśl art. 85 kc § 1 domniemywa się, że ojcem dziecka jest ten, kto obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w sto osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem się dziecka, albo ten, kto był dawcą komórki rozrodczej w przypadku dziecka urodzonego w wyniku dawstwa partnerskiego w procedurze medycznie wspomaganą prokreacji. Podkreślenia wymaga, że w trakcie przedmiotowego postępowania powód nie kwestionował, że jest ojcem R. P.. Również w trakcie postępowania sądowego prowadzonego w sprawie o sygn. XIII RC 1417/95 obecny powód nie obalił domniemania ojcostwa wynikającego z art. 85 § 1 krio. Co więcej na rozprawie w dniu 19 czerwca 1996 r. potwierdził, że na początku stycznia 1995 r. dwukrotnie obcował z M. P.. Kolejną istotną okolicznością, którą Sąd wziął pod uwagę jest to, że na rozprawie w dniu 21 października 1996 r. w sprawie XIII RC 1417/95 S. K. wyraził zgodę nie tylko na zawieszenie postępowania, ale również na zabezpieczenie roszczenia poprzez zobowiązanie go do płacenia na rzecz R. P. kwoty po 120 zł miesięcznie. Co prawda S. K. próbował wzruszyć postanowienie z dnia 21 października 1996 r. składając zażalenie, jednak z protokołu rozprawy, która odbyła się tamtego dnia wynika jasno, że powód był na rozprawie i wyraził zgodę na zabezpieczenie roszczenia w powyższej wysokości. Pomimo świadomości istnienia postanowienia o zabezpieczeniu powództwa S. K. nie złożył wniosku o podjęcie postępowania w sprawie XIII RC 1417/95, aby w jego trakcie obalić domniemanie swojego ojcostwa i w ten sposób doprowadzić do upadku zabezpieczenia. Wprost przeciwnie, do momentu złożenia wniosku o stwierdzenie upadku zabezpieczenia, czyli do 2017 r. S. K. godził się na prowadzenie wobec niego postępowania egzekucyjnego, nie interesując się w ogóle przebiegiem i zakończeniem postępowania w sprawie XIII RC 1417/95. Należy również zwrócić uwagę, że zabezpieczenie dotyczyło zobowiązania powoda do zapłaty kwoty 120 zł miesięcznie tytułem alimentów, co biorąc pod uwagę okres od 2012 r. do 2017 r. wynikający z zaświadczenia komornika sądowego, jest kwotą niewielką w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych dziecka. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd nie ma wątpliwości, że uwzględnienie powództwa byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Wniesienie pozwu przeciwko R. P. o zwrot kwoty wyegzekwowanej przez komornika sądowego na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia o zasądzenie alimentów w niewielkiej obecnie wysokości, z pewnością nie może być uważane za wykonywanie przez S. K. jego prawa, a w konsekwencji nie korzysta z ochrony.

W związku z powyższym jedynie na marginesie można zauważyć, że art. 746 kpc jest normą prawa materialnego, która reguluje odpowiedzialność uprawnionego za wyrządzenie szkody spowodowanej wykonaniem zabezpieczenia, przy czym jest to odpowiedzialność za wynik postępowania rozpoznawczego, niezależna od winy uprawnionego (wyr. SN z 25.2.2010 r., V CSK 293/09, OSNC 2010, Nr 11, poz. 148). Jednak istnieje również odmienne zdanie, tj. że odpowiedzialność jest oparta na zasadzie winy (A. K., *Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną*, s. 62–62; T. M., *Odpowiedzialność uprawnionego za szkodę*, s. 68 i n).

Również druga podstawa prawna wskazana przez powoda, a mianowicie bezpodstawne wzbogacenie pozwanego, nie może prowadzić do uwzględnienia powództwa. W myśl art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis o bezpodstawnym wzbogaceniu nie może znaleźć zastosowania przedmiotowej sprawie, gdyż kwota 39.879,13 zł została przekazana R. P. na skutek postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 21 października 1996 r. o zabezpieczeniu powództwa poprzez zobowiązanie S. K. do płacenia na rzecz dziecka R. P. kwoty po 120 zł miesięcznie poczynając od 21 października 1996 r. płatnych do rąk matki, M. P., na czas toczącej się sprawy o ustalenie ojcostwa i alimenty. Skoro istniało orzeczenie sądu rodzinnego na podstawie którego komornik sądowy prowadził egzekucję, nie może być mowy o tym, aby R. P. uzyskał korzyść majątkową bez podstawy prawnej.

Zastosowania w przedmiotowej sprawie nie znajdują również przepisy o nienależnym świadczeniu. Zgodnie z art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu

świadczenia. Jednak w myśl art. 411 pkt 2 kc nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego. Jak już była o tym mowa powyżej, w ocenie Sądu wyegzekwowanie od S. K. kwoty 39.879,13 zł na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia o zapłatę alimentów na rzecz dziecka, z pewnością czyni zadość zasadom współżycia społecznego.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.